

Jeg vil tilføje for mit Vedkommende, fordi jeg er en ærlig Natur, at skønt jeg har søgt at forstaa det, har jeg aldrig kunnet begribe, hvad den socialistiske Stat er, og heller ikke har jeg set nogen videnskabelig Forklaring, som kunde faa noget Menneske, der vilde tage det videnskabeligt, til at forstaa det. Men det betyder ingenting, naar det er en Religion. Der er jo i mange Religioner, baade ariske og semitiske, Tro paa et Messias-Rige, som en Gang skal komme, og ingen kan paastaa det modsatte, det er meget muligt, at det vil komme, og de troende mener vel, at det vil komme, men det er ikke videnskabelig bevist, og saaledes gaar det ogsaa med den socialistiske Stat, og ingen Socialdemokrat, hverken stor eller lille, hverken det ærede Medlem fra Horsens eller hans største Mestre, som jeg har megen Respekt for, har kunnet sige, hvad den socialistiske Stat er. Derfor skal man ikke trække for store Veksler paa den Ting, og det ærede Medlem skal ikke sige til Fiskerne for det første: Denne Regering kan ikke udrette noget, men det kan man andre Steder, for det er ikke rigtigt. Der er ingen Steder, hvor man endnu har kunnet udrette noget overfor den voldsomme Trust, den Art uhyre Kapitalsamlinger, den Art Selskaber, som i dette Øjeblik Navnet Rockefeller mere repræsenterer end selve Manden. For det andet skal det ærede Medlem ikke sige, at hvis man havde en socialdemokratisk Regering her i Landet, vilde den kunne udrette noget mere, for heller ikke dette er sikkert. Og for det tredje er det ikke en Gang sikkert, og det ærede Medlem skal da ikke sige det, at naar den socialdemokratiske Stat kommer, saa bliver Petroleum billigere for Fiskerne, thi dertil hører dog, at han kunde forklare for andre end de troende, hvad den socialdemokratiske Stat er. Det er jo muligt, at jeg ikke er radikal nok, det er meget muligt — det er for Resten ikke noget, jeg har hørt ret hyppigt i mit Liv, tværtimod er det faldet i min Lod en Gang imellem at høre Tale om, at jeg var ret radikal, men det kan jo være rimeligt, at man har nogen til venstre for sig, det kan jo ogsaa passere Socialdemokraterne at have nogen til venstre for sig, og det maa man finde sig i. Men det bebrejdede altsaa det ærede Medlem mig samtidig med, at han roste mig for min Ærlighed. Jeg har søgt at give ham en Prøve paa denne.

Det, som er det afgørende i dette Forhold, er jo egentlig ikke Agitationen,

men om man kan hjælpe Fiskerne eller ikke kan hjælpe dem. Men man hjælper dem ikke ved at holde en Tale her i Tinget, det er en given Ting. Om det kan hjælpe at nedsætte en Kommission — ja, det ærede Medlem var forbavset over, at jeg ikke synes, det er et fortrinligt Middel. Jeg maa kun dertil sige, hvad jeg allerede sagde i mit første Foredrag, at det var noget, jeg hverken vilde tilraade eller fraraade, fordi det i og for sig, som jeg sagde, efter min Mening var en fareløs Ting at gøre. Men hvis man ikke vil narre Folk, hvis man ikke for enhver Pris vil stikke Folk Blaar i Øjnene, skal man ikke nedsætte en Kommission med en Op-gave, den ikke kan løse. Derimod var der naturligvis Mening i at nedsætte en Kommission for omhyggeligt at undersøge, hvad der sker andre Steder, hvis der da sker noget. Endelig var der ogsaa Rimelighed i at nedsætte en Kommission, for at man kunde faa afgjort det store Spørgsmaal, om Petroleumsprisen er højere her end andre Steder, hvis det kan lykkes at faa gode Oplysninger derom. De Oplysninger, som foreligger for det ærede Medlem, har, tror jeg, ogsaa for en stor Del foreligget for mig. Jeg er ligesom det ærede Medlem kommet til den Anskuelse, at det er overordentlig vanskeligt i Øjeblikket at faa at vide, hvad Petroleumsprisen her er, om den er meget høj, og om den er højere end andre Steder. Der er i Virkeligheden saa mange Nuancer i de forskellige Lande, at jeg tror ikke, det er let at komme paa det rene dermed. Det ærede Medlem nævnedes, at jeg havde sagt, at i Schlesien var den særlig billig, men at den Grund, jeg havde nævnt, ikke kunde være den rette. Jeg kan kun dertil sige, at tyske Autoriteter har ment, og det er ogsaa fremhævet i den tyske Rigsdag, at Grunden virkelig er den nære Belligenhed ved Østerrig, Galizien og Rumænien, og det er rimeligt nok, at der ikke kan konkurreres her saa stærkt af Rockefeller, fordi man der har den Petroleum, der kommer fra de nævnte Steder. Altsaa, ogsaa Spørgsmaalet om Petroleumsprisen kunde det jo være meget interessant at faa undersøgt, og derved kunde der maaske ydes Trøst til nogle, der mener, at den er særlig dyr her, og hvis den viser sig at være billig, vil det jo være en endnu større Trøst for dem.

Det ærede Medlem nævnedes, at jeg havde talt om Aktionærerne i Petroleums-selskabet og ligesom beklaget dem, fordi de ikke tjente mere. Det ærede Med-